

Gemeente	: Boxtel	Objectnr.	: BOX-203
Plaats + postcode	: Boxtel 5281 JK		
Straat + nummer	: Herman Brandtstraat 3		
Naam	:	Datum invent.:	25-08-04
Kad. aanduiding	:		
Eigenaar	:	Staat van onderhoud:	goed
Aard object	: gebouw met erf		
Huidige functie	: wijkgebouw(?)		
Oorspr. functie	: sigarenfabriek	Kwalificatie	: cat. 1
Opdrachtgever	:		
Architect	:		
Aannemer	:		
Bouwjaar	: circa 1925		
Bouwtype	: tweelaags bedrijfsgebouw met zadeldak		
Bouwstijl	: traditioneel-zakelijk		

Bouwgeschiedenis/historie: Het aan de zuidzijde van de straat gelegen pand sluit aan op de rooilijn en is vrijstaand. Aan de linkerzijde bevindt zich nog een bedrijfspand, rechts staat een woning. Aan de overzijde bevindt zich een schoolcomplex.

Op de kaart van Boxtel uit 1895 is te zien dat de Herman Brandtstraat toen nog niet bestond. In de periode hierna vond geleidelijk een sterke verdichting plaats van het gebied rondom de dorpskern, samenhangende met de betekenis van het station dat reeds in 1865 ten zuiden van het dorp was gevestigd. Door de verhoogde bereikbaarheid werd Boxtel een aantrekkelijke vestigingsplaats voor nieuwe bedrijven en breidde zich de bestaande bedrijvigheid uit. Het zwaartepunt kwam te liggen bij de textielindustrie, de sigarenindustrie en de houtverwerkende industrie. De omstreeks 1925 gebouwde sigarenfabriek aan de Herman Brandtstraat was een van de twee sigarenfabrieken in het dorp, en bevindt zich binnen een door arbeidersbebouwing gedomineerde wijk.

De fabriek is uitgevoerd in een traditioneel-zakelijke stijl, met sobere bakstenen gevels en een met pannen gedekt zadeldak. De vensters zijn voorzien van moderne stalen ramen, die evenwel een traditionele veelruits roedenverdeling kregen. Het gebouw verloor zijn oorspronkelijke functie.

Tegenwoordig is het in gebruik als een wijkgebouw? In de loop van de tijd onderging het voorzover uitwendig zichtbaar nagenoeg geen moderne wijzigingen.

Beschrijving: Het pand heeft een in hoofdzaak rechthoekige plattegrond, twee bouwlagen, een kelder- en een zolderverdieping. De zolder is opgenomen binnen een haaks op de voorgevel gelegen zadeldak dat is gedekt met gesmoorde verbeterde Hollandse pannen. Houten bakgoten sluiten aan op de dakschilden. De gevels zijn gemetseld in bruine baksteen in 1/2-steens verband, met platvolle voegen. Ze hebben trasraamplinten met een rollaag. Aan de bovenzijde van de zijgevels bevinden zich trapsgewijs gevormde sierlijsten (beton?). De op het dak aansluitende topgevels zijn voorzien van schuine zijden met bakstenen schouders. Aan de bovenzijde van de gevelopeningen bevinden zich betonnen lateien. Bij de kelderlichten zijn deze voorzien van een vellingkant. Zwarte tegellekdorpels. Binnen de vensters bevinden zich stalen ramen. In de meeste vensters is het bovenste gedeelte hiervan uitgevoerd als een valraam.

De voorgevel (noordzijde) heeft binnen de keldervertieping alsmede in de beide bouwlagen telkens drie vensters. De kelderlichten zijn gevuld met een 10-ruits raam en hebben elk een afzonderlijke latei. De overige vensters zijn per bouwlaag gekoppeld door een doorlopende latei. Binnen de eerste bouwlaag bevatten ze een 25-ruits raam. In de tweede bouwlaag zijn de vensters gevuld met een 15-ruits raam. Ter hoogte van de lekdorpels worden de vensters in beide bouwlagen met elkaar verbonden door een zwartverblendstenen speklaag. In de topgevel bevinden zich twee zoldervensters met een 6-ruits raam. Ook deze vensters hebben een gezamenlijke latei en een speklaag als genoemd.

Op de linker zijgevel (oostzijde) sluit een moderne (niet-beschermenswaardige) uitbouw aan. Rechts hiervan een venster met een 15-ruits raam. In de tweede bouwlaag bevinden zich links twee

kleine trapsgewijs geplaatste vensters met een 6-ruits raam. Rechts hiervan twee vensters met een 15-ruits raam. De rechter zijgevel (westzijde) is blind.

Motivering: Tweelaags (vrml.) sigarenfabriekgebouw met zadeldak, uit omstreeks 1925 en uitgevoerd in een traditioneel-zakelijke stijl.

Het fabrieksgebouw heeft architectuurhistorische waarde vanwege het bouwtype en de bouwstijl, waarvan het object zowel in de hoofdvorm als in de detaillering een grotendeels gaaf bewaard gebleven voorbeeld is. Als een markant onderdeel van de historische en gevarieerde bebouwing langs de Herman Brandtstraat heeft het pand belangrijke situeringswaarde. Hier is het door zijn tamelijk massieve en hoge bouwmassa met authentiek ingevulde gevelopeningen met veelruits stalen ramen een bijzondere blikvanger. Het object heeft cultuurhistorische waarde als voorbeeld van historisch-industriële bebouwing. In de gemeente Boxtel vormt het gebouw een restant van de vroegere sigarenindustrie die tezamen met andere bedrijfspvormen een grote rol heeft gespeeld in de economische geschiedenis van deze plaats.

Opmerkingen: Inwendig is het gebouw niet bekeken. Aan de linkerzijde is het voorzien van een moderne portaaluitbouw.

Bronnen:

